

и византийци. Освенъ това, повечето тракийски и македонски славяни отдавна се били отказали отъ езичеството, па и въ собствената Борисова държава още отъ времето на Крума малко по малко почнало да се разпространява християнството. Както по-късно рускиятъ князь Владимиръ и маджарскиятъ Стефанъ, Борисъ отчасти по политически причини приелъ християнството. Отначало той влѣзълъ въ преговори на западъ, съ краля Людовикъ, който презъ есенята на 864 година съобщилъ на папата надеждата, че българскиятъ князь възнамѣрява да се покръсти; ала, както се вижда, на последния не се харесали условията, които били предложени отъ краля. Примѣрътъ на Ростислава, който се обърналъ къмъ Византия, му се видѣлъ по-достоенъ за подражание.

Презъ време на единъ голѣмъ гладъ въ България Борисъ наченалъ война съ императора Михаилъ III. Следъ нѣколко победи той се съгласилъ да се помири и се възползувалъ още отъ тоя случай да приеме християнството отъ византийцитѣ. И наистина, той билъ покръстенъ на мѣстото на мирнитѣ преговори. Византийскиятъ императоръ билъ неговъ кръстникъ и Борисъ почналъ да се нарича съ християнското име *Михаилъ*.

Едновременно и мнозина боляри приели кръщение. Въ мирния договоръ гърцитѣ отстъпили тогава на българитѣ областта при политѣ на Балкана, която се простирала отъ Сидерския проходъ (единъ отъ проходите при Сливенъ) до крайморския градъ Девелтъ, по славянски Загора (864 или въ началото на 865 год.⁵). Така излага това важно събитие Голубински, твърде основателенъ и добросъвестенъ издирвачъ, следъ ново разследване и критично сравнение на всички стари известия, останали отъ франки, гърци и славяни⁶.

До тогава владѣло мнение, че ужъ Методий нарисувалъ за Бориса картината на страшния сждъ, която направила на княза такова силно впечатление, че той веднага решилъ да приеме християнството. Голубински подложилъ тая легенда на критична провѣрка, отъ която излѣзло, че тя е основана едничко върху разказа на Симеонъ Логотетъ. А що говори Симеонъ? Нищо друго, освенъ това, че единъ гръкъ, именуванъ Методий, нарисувалъ за Бориса, *но вече следъ* покръстването му, едно изображение на страшния сждъ. Тоя гръкъ, обаче, не билъ мисионеръ, а просто живописецъ. Ако е така, преданието, което се образувало отъ произволното отъжествяване на живописеца Методия съ славянския апостолъ Методий, се лишава отъ всѣко основание.

Все тъй недостовѣренъ е и разказътъ за сестрата на Бориса, която ужъ, като се намирала въ гръцки пленъ, приела християнството и, следъ като се завърнала, накарала брата си да последва нейния примѣръ. Борисъ приелъ християнството не подъ чуждо влияние, а по собствена подбуда; ако би билъ обърнатъ отъ мисионери, той отсетне едва ли би се колебалъ тъй дълго между Римъ и Византия. Че гръцки мисионери не били виновници за важното решение на българския князь, става ясно отъ думитѣ на тогавашния патриархъ Фотий, който смѣталъ покръстването на българитѣ неочаквано (*παράδοξως*) събитие.

Следъ като се завърналъ отъ похода, Борисъ съ всички мѣрки залѣгалъ да склони всичкитѣ си поданици да приематъ новото учение, ала при това срѣцналъ силна съпротива отъ страна на боляритѣ, които си оставали вѣрни на езичеството. Тѣ разбунтували голѣма частъ отъ народа и се опитвали да свалятъ Бориса, за да покачатъ езичникъ на престола. Възстанието се свършило гибелно за тѣхъ. Борисъ заповѣдалъ да накажатъ съ смъртъ разбунтувалитѣ се боляри съ тѣхнитѣ жени и деца, всичко 52 души; цѣли